

...și totuși o *primă-audiție* (excepția!) — *Sonata pentru violoncel „Remember Enescu“* de Marcel Spinei. Fericită situația în care compozitorul își face el însuși auzită creația — Marcel Spinei. Arătându-ni-se și în postura, cunoscută și apreciată de violoncelist. Sonata etalează pe spații întinse o viziune sobru dramatică asupra procesului de naștere și modelare a substanței muzicale. Simțindu-și forțele neobosite, compozitorul construiește și acolo unde ar fi putut poposi în odihnă; ceea ce dă la iveală este însă marcant muzică, venind dinspre tradiția expresiei tematizate, cu vigoare și vibrație autentică.

Să lăudăm măcar în finalul acestor rinduri evoluția solistică a chitaristului Vasile Colțea (uimitor nu atît ca tehnică, ci prin lejeritatea cu care își mînuia instrumentul, pus în situații netipice) și a naistului Cornel Pană (storcînd lemnului esențele cele mai ascunse).

Carmen CĂRNECI

Concert — dezbateri

O remarcabilă inițiativă a Filarmonicii timișorene, demnă de a se generaliza: organizarea unui *concert-dezbateri* care să includă cele mai importante prime audiții de lucrări de compozitori români, interpretate de respectiva formație în decursul unei stagiuni. Se preconizează invitarea, la această manifestare, a criticilor muzicali, a autorilor, a altor factori artistici din țară și din Capitală a Radioteleviziunii, etc.

Desigur, entuziasmul acestei inițiative aparține cu precădere dirijorului și compozitorului Remus Georgescu, actualul director al Filarmonicii „Banatul“, care în fruntea unui admirabil colectiv artistic, tînăr și receptiv, ne-a prezentat un concert de înaltă ținută artistică.

Programul a cuprins lucrarea *Monografia comunei Sîrbova* de Anatol Vieru, poemul simfonic *Thalassa* de Mircea Chiriac, cantata *Jertfa* de Vasile Spătăreanu și oratoriul *Ecouri* de Remus Georgescu.

Interesul principal al acestui program a fost, indubitabil, varietatea stilistică și stadiul de ultimă oră al preocupărilor componistice ale autorilor interpreți.

Monografia comunei Sîrbova de Anatol Vieru reprezintă o poziție caracteristică a compozitorului în tratarea unei teme, larg răspîndite în muzica ultimilor 10—12 ani în lume și în creația românească, de îngemănare a unui set extins de melodii într-o textură. Școala poloneză a dat un impuls interesant acestor încercări la începutul acestei perioade (neofolcloriste i-aș zice) care și-a găsit un teren fertil, extrem de personal în gîndirea componistică românească de dată ceva mai recentă. În contextul creației — atît de variate — a lui Anatol Vieru cele 70 de melodii folosite se transformă într-un încîntător amalgam de sonorități ale corzilor, de rară finețe...

Poemul simfonic *Thalassa* de Mircea Chiriac reprezintă, fără îndoială, una dintre cele mai recente reușite ale autorului. Închinat „temerarilor mării“

(după mărturisirea din program) poemul se situează pe o linie personală post-enesciană, dezvoltînd ample sonorități în cascade pline de dinamism și culoare, rod al unui meșteșug deplin și al unei forțe creatoare în plin avînt.

Dedicat luptelor muncitorilor ceferiști și petroliști din februarie 1933, poemul-cantată *Jertfa* de Vasile Spătăreanu, pe versurile poetului ieșean Corneliu Sturzu, dezvoltă în cadrul unui „modalism liber organizat, într-o desfășurare continuă cu variate game de expresie conforme cu textul dat“ (după nota de autor) o muzică densă, concentrată, realizată cu o artistică economie de mijloace. Primă audiție *absolută* a seriei, ea a beneficiat de o interpretare de calitate în care virtuțile *speciale* ale corului Filarmonicii „Banatul“ (dirijor Diodor Nicoară) s-au afirmat cu plenitudine: acuratețe, precizie ritmică, expresie și calitate vocală; rare asemenea formații pe plan național (și nu numai...).

Desigur împlinirea acestei serii de excepție a constituit-o oratoriul *Ecouri*, versuri Radu Stanca, de Remus Georgescu. Compozitor de distinsă formație, Remus Georgescu este preocupat în ultimii ani de elaborarea unor forme vocal-simfonice ample, matrici în care își toarnă propriile idei și experiențe, urmărind cu consecvență *expresia* și *sensul*, care sînt, fără îndoială, caracteristicile principale ale muzicii sale. Lucrarea este străbătută de dramatism, partea vocală (inegalabilul Pompei Hărășteanu) fiind condusă cu măiestrie spre marile culminații finale ale oratoriului care se rezolvă (admirabil!) pe un acord consonant apărut hieratic din tumultul elementelor dezlănțuite.

În persoana dirijorului Remus Georgescu și a întregului colectiv artistic al Filarmonicii „Banatul“ am desprins dragostea autentică, probă, față de patrimoniul muzicii noastre *noi*, care se întregeste zi de zi cu capodopere (și cu eșecuri, de ce nu? — este mersul legic spre mai departe al oricărei tradiții de zi cu zi), plasarea consecventă în actualitatea muzicii contemporane (românești și universale), faptul de cultură. Sînt calități majore, de adîncă semnificație, pe care le-am dori tuturor ansamblurilor de gen ale țării.

Dezbaterile au fost conduse de muzicologul Viorel Cosma.

Muzică contemporană

Ultimul concert al ansamblului „Hyperion“ se marcă prin două idei: ideea „clipei“ sugerată de Octavian Nemescu și cea a dialogului dintre muzica românească, engleză și franceză de ultimă oră.

Două inițiative care, în alte condiții decît cele oferite duminică 15 mai la orele 19,30 de Radioteleviziune, o gazdă deosebit de primitoare a acestor manifestări de cultură, ar fi putut beneficia de o asistență mai numeroasă.

Prezintă întotdeauna interes căutările ansamblului Hyperion în zone fie neexplorate ale *muzicii*